

Nepodobno je dopisati na tiskaju.
Preporučeno se plama, oglasi itd.
Makaj na početku članku il po
časopisu. Isto tako je se prileći.
Novi se datu postavakom na
potpisom (zaseg postale) na
administraciju "Naše Sloga". Ime,
precinje i nebilje postava važa
ako je točno iznacit.

Kome list nedjedje na vremenu
neka se javi odgovarajuće obve-
nu pismu, na koje se ne plaća
postavak, ako se izvana naziva
"Ekskluzija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Stegom rasinja male životi, a neologa sve pakvari. Nar. pesl.

Glavna skupština družbe sv. Cirila i Metoda za Istru

obdržavana dne 29. jula 1896.
u prostorijah "Zora" u Opatiji

Priutni: predsjednik dr. Dinko Vi-
težić, podpredsjednik Viktor Tomišić, članovi ravnateljstva: dr. M. Luginić, dr.
M. Trinajstić i Ivan Fiamini; članovi
načelnog vijeća: Vjekoslav Spinčić, Šla-
voj Jenko, Kavimir Jeličić; članovi obra-
nickoga suda: dr. Dinko Trinajstić; Mate Kundić; zastupnici ženskih podruž-
nic i to: Opatijske: Sofija Šabec i Ema
Jurković; Voleiske: Adelina Fabianić,
Petra Tomišić, Zora Stanger, Anka
Stanger, Stana Vladislavić; Milo-
tičke: Marija Dubrović i Ida Šepić;
Malinske: Kata Markolin i Marija Tri-
najstić; zastupnici muških podružnica:
Opatijske: Benko Fiamini, Ivan Aleš-
ović, Ivan Letić i Pavao Justić; Ve-
prinačke: Mijo Luginić, Andrija Peršić
i Ivana Bađić; Boljunske: Fran Štefa-
nutti i Jakov Buršić; Poljske: Lacko
Križ; kao član utemeljitelj dr. Andrija
Stanger, te mnogo drugih.

Prijevodi gospodin predsjednik utvrdio
zakonit broj prisutnih članova, predstavlja
č. 1. kot poglavara Alojzija Fabianić-a kao
zastupnika Štampe, umoljenoga za to od
urednika "Naše Sloga" g. Matka Mandića.

Navedaji iz tog razloga, s kojih se
skupština nije mogla do sed obdržati, te
predlaže, da se današnja skupština smatra re-
dovitom, što se jednoglasno i primi.

Za tim nastavi g. predsjednik:

Slavna skupština!

Otvaram još polag §. 25. družvenih pravila ova redoviti glavna skupština naše družbe za upravnu godinu 1895., čest mi je prije svega pozdraviti Vas u ime družvenog ravnateljstva, te vam zahvaliti, da ste se i ove godine u tako ljeplju broju potrudili ovamo doći, mnogi od vas i od odaljenijih krajeva ne stedili ni truda ni troška.

Kad se sjetim, da se dne 27. lipnja 1894., dakle po prilici prije dvije godine, nije mogla obdržati glavna skupština i to radi premalo broja prisutnih članova, koji polag više naredenog paragrafa ne treba nego decašet, te kad vidim, koliko vas se danas odazovalo pozivu, to vam iskreno kažem, da mi to izvanredno veseli, budući iz toga očitovalo proizlazi, da privrženost hrvatskog naroda prava našoj miljenici od godine do godine sve to većima napreduje.

Dosta drugčije i nemože da bude, jer je svrha naše družbe sveta; ona teži za tim, da poluprije i drživoj tudjime ne razdrobi hrvatsku i slovensku djecu ove pokrajine, da ju ne pretvori u neprijatelje svoga roda i svoga materinskog jezika. Očividno je, dakle potreba takove družbe.

Da to sve više uvidja sav hrvatski narod, služe nam dokazom sljedeća dva zapisa, učinjena u novije doba u prilog naše družbe: Blagopokojni dr. Ante Starčević u toku samog svoje oporuke od 26. srpnja 1895. naredio je medju ostalim svojemu baštiniku i sinovcu dr. Milu Starčeviću, da plati našemu družtu 1000 forintu, kad izplať dug, kojim je obtežen njegov "Dom", ali ako bude moguće na isplaćivanje, tako kada za tri godine, kom što je taj dug izplaćen.

Netom saznah, dne 28. veljače o. g. za taj večudeni zapis, požalih u brojavci na dra. Milu Starčeviću, što sam prekasno saznao žalostnost vjet o smrti neumrlog njegova strica, te što mi nebjija moguće dati pri sprovođu zastupati obdarenu družbu sv. Cirila i Metoda za Istru; moleći ga ujedno i imo iste družbe, da izvoli primiti izraz mog iskrenog sačehanja.

Toliko sam se ja snatran dužnim učiniti kao predsjednik družbe prigodom ovog po-
krovitog narod-kobnog uderca. Slavnu skop-
štu, pako umoljavam, da u znak harnosti i

pocitanja prava takovomu carovatelju ustanove i klike: Slava dnu. Ante Starčeviću! i da se to zabilježi u zapisnik današnje sjednice. (Skupštini su već prije, nego il je na to pozvao gosp. predsjednik, gant do suza, nastali i klicali slava!)

Družti sv. Cirila i Metoda u Istri,

dakle mu je zadatko podupirati hrvatske na-
rodne škole, zapisujem svetu od 25.000 for.,
dotično 50.000 kruna; ako bi ta svrha družtu
prestala ili samo družtu, tad ova glavnica
ima sačinjati zakladi stipendijalne u korist
ubogih ili dobro napredujućih dječaka, bilo koje
strukte, koji se priznaju hrvatske narodnosti i
rođeni su u sada u pokrajini Istri.

Spomenutim oporukom plemenito rodoljub
objeo se i raznih drugih družtva, kojih je

zadužio kao što i našem, kulturni napredak

našeg naroda. Među timi navesti su samo

našu seju "Bratovčinstvo hrvatskih ljudi u

Kastvu", kojoj je veledušni pokojnik zapisao

lepju svetu od 10.000 kruna; a to čini, da

Vam t. g. preodim, koliko se je onaj od-

lični muž zauzimao za napredak hrvatskoga

pučanstva u Istri, i koliko mu ovo radi toga

ima zahtvaljivo biti.

Častna gospodo! Narod, koji odgaja mu-
zeve u ma i srca, kakovim hijaše nadareo po-
kojui Miho Babić, taj narod mora, da do-
svoga cilje dodje, ma koliko bilo zlobnih pro-
tivnika, koji ga u tom plemenitom podhvatu
smetaju i avakojakih zaprieka stvaraju.

Dne 27. veljače t. g. primio sam od
častnog gospodina Frana Folnegovića brzo-
javku ob ovom velevažnom zapisu. Gosp. Fol-
negović javi mi istodobno i dan sprovoda ve-
leđušnjeg dobrovorta.

Na to sam ja, ne mogavši u pomaj-
kanju parobrodarske sveze osobne prisustvo-
tati pogrebu, umolio pomenutog gospodina,

da me on zastupa, da postavi u ime družbe
na pokojnikov lič vrien dostojan takovog
rodoljuba, te da izravi na grobu našu naj-
tepliju hvalu na tako plemenitom daru. K tomu

sam posebom okružnjicom pozvao sva ravnatel-
jstva podražnica naše družbe, da bi čim
skorije upriličile zadužnice za pokojnikovu
družbu, pozvav na nje sve članove. Sudje po
onom, što se u novinah vratilo, težko da je
kojka podražnica propustila odazvati se pozivu.

I doista pokojnik je više nego zaslazio, da
mu istarski Hrvat bar tim putom izraže svoju
barnost i počast za taj njegov veledušni čin
prima istarakom patulku.

Da pak i ta slavna skupština izlaže svoje
saučeće nad prernim gubitkom takovogra
rođoljuba i svoju zahtvalnost na veleđušnom daru,

predlaže, da gospoda ustani su uzkljikom:
"Slava Mihajlu Babiću" te da se ovo zabi-
jezi u zapisnik današnje skupštine. (Skupštini
su isto kao i prije ustali kronuti i kli-
čati slavi.)

Što se tice izpunjenja ovih zapisa, to se

je de sada gleda prvo, dobitio samo dotična
objava po častnom gospodinu Franju Arnoldu,

komu je pokojni dr. Ante Starčević povjerio
svoju oporku, koja oporku bijaše otvorena
dne 28. veljače t. g. u pisarni istoga gospo-
dina bilježnika Arnolda pred baštinikom go-
spodinom Milom Starčevićem i pred trima

stjeci.

Što se drugoga zapisa tice, to su žali-
boze nastale neke zaprieka, o kojih ne traža,
da vas obrišimo obavijestim, jer držim, da su
vam jur poznate, pošto su se sve naše novine
istim bavile. Kazat će ram sam to, da sam
pošao u novinu oglašenog savjetja gospodina

Frana Folnegovića, pokojnikova pouzdanih i
prijatelja, ovatistu cr. M. Rothkopf-a, od-
jednjaku u Sarajevu, da zastupa našu družbu

u ovom prilično zamršenom poslu, te se ne
može predviđjeti, kako će stvar uvršiti.

Svakaku mogu vas t. g. uvjeriti, da je
družveno ravnateljstvo poduzeo i da će po-
družiti sve srođne korake, da blagotvorna po-
krovitog narod-kobnog uderca. Slavnu skop-
štu, pako umoljavam, da u znak harnosti i

sam to i prigodom lanjske glavne skupštice
učinio, da na našu sreću, traži još svjež prama
našoj družbi ona sučut i privrženost, na koju
se je našlo u svim slojevinama hrvatskog i slo-
venačkog pučanstva, od kada je ona stupila u
čin.

U tom pogledu veselim srcem saobćujem
vam, da čitava hrvatska i slovenska novinstvo
i zamjeran broj pojedinačna osoba obogaćuju
spola neprastano rade u kerist naše družbe.
Svjetskih gradjani hrvatske narodnosti upri-
ličili su pak, da dne 16., 17. i 18. srpnja
t. g. u Osječku djačku skupštini. Pošto se je
medju ostalim imalo na njih preterati i o
zadružnim sastavima za što bolji napredak naše družbe,
obnovio je ravnateljstvo dati se na toj skup-
štini zastupati po jednom svom povjereniku.
Skupština je na žalost bila od strane oblasti
zabranjena, te se je o našoj družbi, kako i o
ostalim točkama dnevnog reda moglo tek
pojedljivo razpravljati.

Za to svestrano i požrtvovno nastojanje
red mi je ovđje u ime iste družbe najtoplijie
sve stima zahvaliti. (Zivili i živili.)

Da nehotice koga ne prešutim, moram
pregoriti želju, da navedem čestna imena tih
tolikozužljivih rodoljuba, što, kako se nadam,
neće mi oni u grihi zapisati.

O ekonomičnom stanju naše družbe po-
tanko će vas izvještiti t. g. Luginja, ali

i ja kao predsjednik družbe smatram si do-
značnu u tom pogledu o najvažnijim vas točkah

izvještiti.

Prihod . . . . . for. 12.416.75

Razvod 2.261.78

Potom višak . . . . . for. 10.154.97

U glavnoj skupštini, držanoj dne 12.
srpnja 1894. izabrala se je na temelju novih
pravila dražvena uprava, a dne 26. srpnja
1895. obdržavala se je prva glavna skupština

na temelju novih pravila.

Polag blagajničkog izvješća, protitancog
u istoj skupštini, u drugoj upravnoj godini od
postanka družbe, a prvoj od uvedenja novih
pravila, naime u razdoblju od 1. travnja do

31. prosinca 1894.

Potrošnica je više nego zaslazio, da
neće izvještiti, tako da od 24. koliko ih je
lani obstajalo, sada ih ima 25; pak i od ovih
nekoje nisu se još konstituirale, akopren
tomu neima nikakvih zaprieka.

Djelatnost tih podražnica bila je međutim od
vladine strane obustavljena radi pomanjkanja
prihvjeta.

Ja se dakle opeta pozivjem na rodo-
ljubivo čuvarstvo Hrvata i Slovence, oboga-
čujući naše pokrajine, može li Šta toplja
društvo podražnike u Što većem broju i
da oni, koji nisu još pristupili našemu
družtu, to Šta prije učine.

Ja se dakle opeta pozivjem na rodo-
ljubivo čuvarstvo Hrvata i Slovence, oboga-
čujući naše pokrajine, može li Šta toplja
društvo podražnike u Što većem broju i
da oni, koji nisu još pristupili našemu
družtu, to Šta prije učine.

Iz slijedećih brojeva uvidite četa t. g.
spoko skrajnu potrebu, da mi sa svim člani

podupiremo ovo naše plemenito družtu, a da
išto uzmogne odoljeti učasnom i ubitacnom
djelovanju talijanskog društva "Lega nazio-
nale" u našoj zemlji.

Ravnateljstvo ovog društva podielilo je
na svršetku godine 1895. forintu 4908 ce-
trdeset i jednom mladiću i djevojkama, koji se
učili u Gorici, Kopru, Roveretu i Tretau. Od
tih je dobio 8 kandidata učiteljstva u Kopru
for. 579, 1 kandidatkinja učiteljstva u Gorici
for. 80; 13 kandidata za svečenstvo stali u
Kopru for. 1250; 2 bogoslovu u Gorici for-
inti 109.

"Večika sveta", tako kaže urednik
novine, iz koje sam crio ova podatke, iz-
dane je dakle budućim raznorediteljem br-
vatske i slovenske učjace u našem Primorju,
i. e. budućim talijanskim svečenikom, učite-
ljem i učiteljicam.

Zaklinjem dakle svakoga Hrvata i Slo-
venaca, komu ikoliko stoji na srcu napredak
našega naroda, da se svjedočno drži spomenute
moje preporuke.

Neuk i zapošten je taj narod na svojom,
nego krvnjom okološtib, akopren je obdareo
vađenim svojstvima.

Cjuto, t. g. kako veljni Tomaseo ap-
strofira ovaj narod, iz koga je on sam pro-
nikeo: Primač tebi, narode moj nijesu mnogi
drugi nego poluđudi. Ne stidi se krivi svoje,
paži same da ti Čista ostane".

Tako govori Tomaseo o slavenkom na-
šem narodu.

Izdati svake četvrtice na cijelom
zemlji.

Dopisi se nevaračaju ako se
netiskuju.

Nebijegovan listovi se neprimaju.
Predplata s poštinskim stojilom
for. 25/- i za časopis
Razmjerom for. 25/- i za godi-
šnjak. Izdati carevine više poština
na malo jedan broj 5 nov.

Uredništvo i administracija nalaz-
i se u Via Farneto br. 14.

rodu, onaj Tomaseo, komu ovili dana podignu njeđovče došao u mjesto Šibenik, krasan spomenik; onaj Tomaseo, koga bi naši protivnici htjeli predstaviti, kada se je on izmijario svojemu narodu!

Govoreći o podružnicah, ne mogu da se najtoplji nezvalim koliko odborom toli poejdimim članovom onih mužjakih i ženskih podružnicah, koji neuromornim svojim radem podpoznaše društveno ravnateljstvo i tako mu olakšaše tekuću njegovu zadatku.

Propustit ću i ovuču navesti iz navedenog razloga imena onih, koji su se u tom pogledu osobito odlikovali.

U glavnoj skupštini, držanoj due 25. srpnja lanske godine, preporučio sam, da ti podružnice posude račune u roku ustanovljenom u §. 14. družvenih pravila.

Da se pak moguće držati u evidenciji imena svih upisanih članova, te da se može voditi kontrolu primitka njihovih prinosa i ostalih darova, preporučim sam u toj prigodi:

a) da se polag §. 12. družvenih pravila skraki, koji želi biti članom družbe sv. Cirila i Metoda za Istru, upiše kao takav u jednu podražnicu iste družbe, koju on sam odabere;

b) da se placaju ili salju članarina, prijenosi i darovi namijenjeni za istu družbu, jednoj od naznačenih podružnica, koja polag §. 26. pravilnika ima utjerati novac posebni arci sa odstrikom, a polag §. 14. pravila i §. 31. pravilnika dužna je poslat družvenom blagajniku u stanovitom razdoblju utjerenje novca s izkazom djetinjnih članova ili darovatelja.

Budući da se nisu ovršivali od strane nekojih podružnica i rođoljuba ove za točnu upravu neobhodno potrebile naredbe, to je bilo druživo ravnateljstvo uslovljeno napomenuti ih u svojim oglasima, objedovanjem u "Nasoj Slogi" od 7. svibnja t. g. br. 19.

Ja ne mogu na imo nego i u ovoj prigodi što toplije preporučiti prijateljem naše družbe, te ravnateljem nježnih podružnica, da se strogo drže navedenih ustanova, budući je inače jako močno uestiti red i evidenciju u družvenu upravu.

Na svjetsku red mi je odazvati se željom jednoj dužnosti.

Tekom prošle upravne godine izgubila je naša družba jednog od velevrudnih svojih članova u osobi dra. Antuna Podreka, bivšeg ravnatelja mužake podružnice u Pazinu. U najljepšoj dobi svoga života, baš izaka je pokojnik svršio sve svoje nanku i potaknusajtešnje raditi za svog mladih rod, komu bila je pripravljana svaku žrtvu doprinesti, nemila ga smrt pokosi. U znak vaše suđutu nad takovim gubitkom, pozivljeni vas č. gospodo, da ustanete i da se to zabilježi u zapisku današnjeg sjeđenja. (Skupštinarstvo uključujući i slava" i — Nekoliko puta zape reši u golu goepodinu predsjedniku, takovim je čuvstvom govorio. Skupštinarstvo su mnoge stvari povlažljivali, a na svrsi burno ga pozdravili sa "živio".)

Dr. M. Laginja predložio je skupština odusjevljeno prihvati, da se govor gosp. predsjedniku, u kojem je sumarno naslikano stanje družbe i zanošeno ocrtaza njezina nužda, prima s podpunim zadovoljstvom na znanje.

Na predlog dra. D. Trinajstića smatra se zapisknik lanske skupštine, tiskan u posebnom izvještaju, pročitanim.

Izvješće blagajnika.

(Pročitao i tumaćio u ime ravnateljstva od bornik g. dr. M. Laginja.)

Poštovana skupštino!

Uprava družbe časti se investiti Vas o vodjenju blagajne tekom godine 1895. ovako:

P R I H O D :

1. Od ptemeljiteljnih i podupirajućih članova	for. 600—
2. Od redovitih i izvanrednih članova	6250
Opala se pri tom, da će biti više takovih članova; nego radi nedostatice označke sabirajući ili novina, koje prihvaćaju, nije se moglo sve točno označiti, pak prihosi takovih članova dolaze u sljedećoj stavci pomješani s drugima.	
3. Od darova, zapisa i prihoda od zatača, u kojih je i glavica od forinti 3278.45 zaklade za prenos, ostanaka Zrinsko-Frankopanskih, što ju je stranka prava darovala družbi	6.979.14
4. Od Cirilo-Matodijskih darova	16—
5. Od prinosa podružnica	557.66

Ta svota pripoješna bila je tečajem g. 1895. međim u ravnateljstvu družbe kako sledi:

a) Opatija, mužka i ženska podružnica, četiri ostanaka zahave (Silvestrova god. 1894.)	65—
b) Boljna, podružnica na polju, januar 1895. . . .	37.35
c) Istra, poslaša januara 1895. . . .	22.33
d) Kastav, mužka podružnica, članarina i darovi u prvem polugodištu g. 1895. . . .	111.83
e) Kastav, ženska podružnica za isto	49.10
f) Omblači, ženska podružnica poslaša	15.84
g) Mihotići, ženska podružnica poslaša	65.78
h) Široki, mužka podružnica za razdoblje od 21. oktobra 1894. do 21. oktobra 1895. . . .	25.67
i) Mihotići, ženska podružnica, sakupljeno na svim č. gosp. Kazimira Mandića	20.10
j) Volosko, ženska podružnica	82.47
k) Vepriac, mužka podružnica	50.80
l) Vrbnik, podružnica	11—
6. Od prodanih knjiga i različitih	454
7.a) Od povratčići ili dugnutih glavnica	800—
(same) po 700.— dugnuti od poštne štedionice i for. 100.— što su ih povratili supruzi Štale, solidarni janci duga odlokma Pregare, občina Bužet).	
b) Od interesa naravnih tečajem 1895. pri različitim zavodih, pri kojih su učuženi glavnice	1.003.88
Ukupni prihod . . . . for. 10.023.72	

Ukupni prihod . . . . for. 10.023.72

R A Z H O D :

bio je tečajem godine 1895. slijedi:

1. Upaljni troškovi . . . . f. 88—
2. Podpore (učenikom) . . . .
3. Školski troškovi 6.874.80
i to:
a) podrša za školu u Karkavici . . . . f. 500—
b) podrša za školu u Slumu . . . . 300—
c) kupovina troškova i osjeđljivina školske zgrade u Jurčiću 3.639.10
d) daljnji troškovi gradnje škole u Kašteliru 2.162.99
e) podjedno i preuredjajući školu, zgrada u Buderni i štednjak 172.71
f) učitelju J. Pešariću na račun plaće izdano tečajem 1895 . . . . 100.—
Skupna kao gore f. 6.874.80
4. Knjige, tiskalice i različita 332.80
od čega odjedna na vrijednost blagajne f. 118.53, a na vrijednost piščeve stola f. 36.99.
5. Uloženi kapitali 8.702.56
i to:
a) kod istarske posuđnjice u Puli . . . . f. 1.473.94
sa interesom naravnim 1895. . . . 272.82
b) kod iste: zaklada za prenos ostanaka Zrinsko-Frankopanskih . . . . 2.500—
sa interesom naravnim 1893, 94, 95 . . . . 352.91
c) kod podružnice Istarske posuđnjice u Pazinu . . . . 500—
sa interesom naravnim 1895. . . . 5.69
d) kod posuđnjice u Kopru interes na raspolaganju 1895. na prijašnje uložke 11.08
e) kod posuđnjice u Podgradu . . . . 2.000—
sa interesom naravnim 1895. . . . 61.30
f) kod c. kr. posuđne štedionice u Betinu 303.81
sa interesom na taj i prijašnje uložke naravnim tečajem 1895. . . . 12.80

g) kod štedionice u Senjku darevane nam zaklade za prenos kosti Zrinsko-Frankopanskih sa interesom naravnim od 1. febra 1897. do konca g. 1895. . . .	564.20
h) kod hrvatske kompritive banke u Zagrebu dio darevane nam zaklade (ako ad g.) u 3 knjizice i tri broja 2286, 5468, 5247 ukupno	270.26
i) kod hrvatske kompritive banke u Zagrebu dio darevane nam zaklade (ako ad g.) u 3 knjizice i tri broja 2286, 5468, 5247 ukupno	214.25
za interesom naravnim tečajem 1895 (računan poprečno po 4%)	8.57
j) kod Krbavca Antona i drugova iz Sluma (zadužnica d.d. Bužet 17. septembra 1895.) po zajmljivim ih za nabavu školakog nareda	150—
Skupna kao gore 8.702.56	

Ukupni raznobjed tečajem 1895. f. 15.998.16
Ako se odjubi od ukupnog raznobjeda iznos tečajem iste godine položen kod raznih zavoda, kao gore, sa . . . . f. 8.702.56
to prolazi čisti potrosak od f. 7.295.60
dok je prihod bio 10.023.72
dakle veći od praveg potroska za f. 2.728.12

Pozlovanje blagajne otvoreno je tim, što stranke, koje posluju novac za družbu, ne oznake uvek točno, je li dotična sveta čist ili dar, ili je i u koliko godišnja redovita članarina ili dio utemeljiteljne svete. Zato uprava družbe preporuči toplo svim sabirateljima, da po mogućnosti sve točno označe.

Gledate povećanu iznos utemeljiteljnih srodbuh, uplaćenih tečajem godine 1895. (prihod broj 1) opaža se slijedeće:

1. Glavač Josip, učitelj u primorskoj Gradskoj, utemeljitelj od prije, doisplatio je for. 80.—

Novi utemeljitelji:

2. Velikanje Josip, kapelan u Jurčiću (Vodnjani) izplatio podpuno	100—
3. Šileny Vaclav, duhovni pomoćnik u Kastvu, platio podpuno	100—
4. Vrabeč Ivan, duhovni pomoćnik u Kastvu, platio na račun	50—
5. Klofanda Vaclav, kapelan u sv. Mateju, platio na račun	50—
6. Gospodja Frauica udova Lenac rođ. Čeb u Lovranu platila podpuno	100—
7. Švarić Janko, posjednik u Brezici kod Samobora, nadesljuj i lječnik Franjo Šestak Karlovac platio podpuno	100—

K tomu je dr. Matko Laginja odvjetnik u Puli, uplatio tečajem god. 1895. u podružnicu družbe u Puli na račun utemeljitelje svete 40 for.

(Konac slijedi.)

Franina i Jurina

Jur. Ča je reč, da su se svadili rovinjski i kanfarski Italijani pred podeštenim neki dan, kad su teli podeštu storit?

Fr. Svadili su se na lovin, a teli jeni i drugi su teli imat veći del, pak su si zube otisli prije nego su joj pojeli.

Jur. Dakle njim nije za zobi ostalo ni?

Fr. Vero da nije, nego samo prije da su si dobrano zajk lojem namazali.

Jur. Dobro je i tako.

Različite vesti.

Za circulatu sv. Cirilicu i Metodiju u Imotsku pripremio sam je g. Prpić Petar iz Cioča 2. for. 50 novč., sakupljeni kod g. Šime Crnčevića, učitelja u Svidu na sv. Antu — Gosp. Josip Pavulić, klerik posao nam for. 3.12., sakupljeni u vremenu državne u Černiku kraj Bihaća. — Uredničke „Hrvatskoj Brasici“ Mitrovicu poslalo nam 25. 10. nov. Crna je svetu u Osiku sakupio mladimenski časni gosp. Ivan Lakšarić. Darevati su: pred. g. Josip Horvat, dekan i župnik 1. dokat (5 for. 60 novč.), vodč. g. Kuzmić, umirovljeni župnik 5 for. gg. Andrej Mikulić 1 for., Ante Radić 1 for., Terezija Plež 1 for., dr. Krajević 1 for., Ante Schmidt 1 for., Ivan Lakšarić 1 for., Ante Mitrovic 50 novč.

Grozan zločin u Malem Selu (Mali Lošinj). Od tamo piše nam prijatelj dne 3. t. m. Grozan zločin dogodio se je nitno na 2. avgusta na javnom trgu u Lošinju.

Mladac Oktavio Ostermann, jedini sin uboga idućevi, imao se danas ukrat na hrad kao mornar. Sinac nakon što se sa svojim prijateljima oprostio, vraćao se okolo 10 sati kući, kamo je je pratila, četvorica dragova. Mladaci su po trgu pjevali hrvatski, idući mirno pun doma.

Kad na jednoj osvana pred njima občinski redari Radostović i Scopinić, te nalože Ostermannu, da ih slijedi u zatvor. Ovaj zapita ih zašto, na što mu Radostović reče, da je napren u stanje, da će ga gađati. Ostermann se odgovara da je učinio to po nizu, učinio i posto je svakom prosto pjevati, a on da nije glasao ni pjevao. Na to mu redar Radostović reče, neka pjeva talijanski, te zapovjedi Scopiniću, neka izvuci sabirajući i da ga njom tute. Redar Scopinić udari na to po nogama nezretnoga Ostermana, koji odmah pada na tlo, a onda Radostović trgne sabiju i probode nezretnog mladića ležećeg na zemlji, koji nakon male trenutka izdahnu. Kao hjesni stana tada občinska redara tuci sabljom po Ostermannu, koji je ležao mrtav. Vidje, da neće da ustane, pograblja ga za noge, te su ga vukli sli metara po zemlji sve do stržarnice, priešći i grožnjem mu sa.

Nakon toga poslaša po liečnika Čatarinicku, koji je jedinstveno konstatirao, da je mladić mrtav, te osta razgovarajući s redarom Radostovićem, kamo kažu, dobra ura.

Poslije tog junakoga čina kamo da se ide povoljiti redar Radostović? On podje mirno — kao da se nije nista dogodilo u kavaru društva "Unione", gdje se sastaju najbitniji protivnici svega, što je hrvatsko.

Sabljom oskrvnutom nevinom krviju podje okolo polnoći u kavaru društva "Unione", gdje je zahijevao čaša piva i mirno tu ostao više vremena.

Glasa se o tom gromnom činu svatoga, a medju ostalim i to, da je redar Radostović dulje vremena vrebao na nesrećnoga Ostermannu, i da je talijanski prijatelj rekao, da je radi hrvatskog pjevanja moralno doći do usmjerjenja čovjeka.

Ne čudi se, ako vam kažem, da proti tim občinskim junakom veljuje od strane ikoje oblasti likovati ikakav korak, te smo na žalost ovde već tako spali nizko, da se moramo sa strahom pitati, da li oboštje još ne za Hrvate, nego za one, o kojih se može sumanjati, da su Hrvati, kakve oblasti u Labinu?

Jutro bijaše vidjeti redara Radostovića, kada je isao u načelniku, koji nije proti istoku poduzeo nikakav korak. Okolo 9 i pol sati u jutro danas Radostović se je šetao mirno po trgu, posprudio pušči svoju cigaretu.

To ogora nepokon i naše miroljubivo putuštanje, koje se stade sakupljati i groziti se, te hrpa ljudi podje kotarskom poglavaru, zahijevajući, da se ubije bavrem svrgnu; sa službe redarstva i da se zatvore. Tekar poslije 10 sati jutros dadu predtečno zatvoriti redara Radostovića, a danas oko 4 sati po podne Scopinića.

Svakog nepristran ovđje pita se, zašto su javne oblasti toliko i tako kolebale, dočim su u drugih slučajevih bile odmah pri ruci, te zatvorile novine, i nedužme ljudi?

Kad je imao doći ovamo talijansko političko društvo za Istru, jedan mladić se jašao izražio, da bi dobro bilo, sa-

kupiti se i vikati živio. Dočalo za to občinsko glavarstvo, podjele ga truditi i odmah ga dade načinštvi, a političke poglavarske poturi se zapitati spise i zahtijevati od suda, neka mu se javi najjača intrage, koja bi odmah započela! Ovdje se nastoji i da svaki način dražiti pačanstvo proti Hrvatom, ali pošto se oni ne dade načinštvi, red bi, da bijaku izdani što stodi užeši, da ake koji samo iznosi hrvatsku reč, neka se proti njemu postupe. Tako bijaju lako provokati, da će doći do uznemirja radi hrvatskog pjevanja! Radnici, koji su postavljeni, da drže red i da čuvaju tajdi život, prvi su, koji podnjeđu uznemirju, a doista im je, da se mogu izpričati, da je tko pjevačko hrvatski. Oblast, koja bi u takvom slučaju bila morala prva skočiti, haje i nehaće, te čekači noci i pol bijelog dana prije nego poduzme, najnečimniji korak proti okrivljenjima!

Mi se susprežemo za danas od svakog daljnog tumačenja te snabivajući se od čuda i boli, pitamo se: jesu li istarski Hrvati jošte u pravoj državi?

Slijepi spravedun unorenomu Ostermannu Iz Lošinja primimo pismice, kojim nam prijatelj medju ostalim u kratko javlja, da bijaše u torak pokopan nezrni naš mladenič Ostermann, ta nevinja žrtva talijanskoga fantizma najvećenijim nadinom. Sve što nije prodalo moju griešnu dušu istarskog i redentisti, sudjelovalo je kod tog pograbi. Bijaje dapače među mnóstvom puka i redentista, koji su došli, na pogreb, da bace razdražljenu pucičanstvu popela u oči. Nadamo se, da će nas prijatelj iz Lošije i nadalje obavještivati u svih potankostih onoga groznoće čina istarsko-talijanskih „bruttur“.

Dolazak pjesv. g. biskupa Šterka u Trsat iz poznatih izvora doznačimo, da će doći novomjenovani biskup tržačko-koparske biskupije pjesv. gosp. Andreja M. Šterk prvi dan mjeseca septembra u Trsat. Svečano ustoličenje obaviti će se dne 8. septembra t. j. na blagdan B. D. M. ili na Malu Gospu. Pjesvjetli g. biskup nalazi se ovaj par radi zdravlja i odmora u Beljaku.

† Mate ORLJ. Iz Zadra doznačimo, da je tamo premišao dne 29. pr. m. pro-vidjen sa sv. Otajstvom za umrake veleć. Mate Orlić, gimnaziji vjeroučitelj rodom iz Funte na otoku Krku. Pokojnik bijaše vrlo talentiran i učen svećenik, te dobar i u obće objubljen vjeroučitelj. Većini pokoj njegovoj duši!

Slatava skupština političkoga društva „Edineć“ urećena je konačno za zadnju nedjelju agusta mjeseca, t. j. za dne 30. t. m. Obdržavati će se u prostorijah „Tržačkoga Sokola“ sa poznatim dnevnim redom. Upozorujemo „ed“ danas gg. članove i sve prijatelje našega političkoga društva na važnost rečene skupštine.

Nevešimovan srbski konzul u Trstu Vlado kraljevinje Srbije imenovan je tajnika u ministarstvu izvanjskih posala g. Josu Kristiću generalnim srbskim konzulom u Trstu.

Izet u Kosen. „Slovensko pevsko društvo“ i „Tržačko braño“ u podporno društvo“ u Trstu priredjiva za nedjelju dne 9. tek. m. zajednički izlet vozovi u Kosen.

Službeni i poluslužbeni listovi primorske vlade štute o groznom uznemirju u Lošinju — kano riba u vodi. Tučemu da se oni razdražuju radi jednostavnog uznemirja, pak još k tomu jednog Hrvata? da je to bio barem dotezeni kakav furjan ili karnelj, ali ovako nije vriđeno u ovoj vršini živeće dražiti.

Pobjeda talijanske stranke u občini Motovun, i gdje, drugdje, to su svakako važniji pitanja, kojim posvećuju službeni i poluslužbeni župari veći dio svoje pažnje. Besel je befel!

Promjene u krčkoj biskupiji. Mn. pop Grčković, upravnik plovanje u Loparu pošao na Štrac. Iz Štraca mn. pop Anton Žic u Novoj. Mn. pop Anton Bonatić dnu. pom. u Novoj imenovan je upravitelj plovanje u Loparu. Iz Lopar mn. pop. Anton Petrić u Lopar. Mn. pop Ivas Blaž Volarić izloženi kapelan u Ivanku pošao Pristruški. Odavde mn. pop Ivan Kraljić u Sv. Linđariću. Odavde mn. pop Vukko Semetkolu u Sv. Vid Miholjice. Odavde mn. pop Ivan Trinajstić u Nerezinu. U Lovinu pošao je za neko vrijeđe kapelan pjesvjetloga biskupa pop Luka Vitezović Mladomaci pop Tome Kraljić imenovan je kapelanom i učiteljem u Belom, a pop Lodovik Karwin u Dobrinici. Mn. pop Ivan Sintić, upravitelj plovanje u Belom, i pop Blaž Soldatić u Pređočici zamjenili su mjesto.

Iz Lovravu pišu nam koncem prošloga mjeseca. Ov čas su imeli stari naši reprezentanti sednicu, da zibeti novega po-tesu, zač je dosadašnji naš glavar gosp.

Tako odmislj, da već neće bit ni časa više za potest. Zabran je naš kremenički Ivan Kraljić, vredna naša korisnica, jedan od onih redkih vanjskih ljudi, kemi se more red; da su ljudi, a ne Benjaminove podrepnice. Naš Kotul misli svojim glavom, a ne prseguje kako neki naši kmeti na avaku, ka juži talijanski prodanci ale ki dragi na nos obave. Živo Kožul naš glavar! A našim vanjskim ljudem neka to bude izgled, da i vanjki čovek more priti do naševe časti, ake je samo pametan.

Danke naš štor Tenin je postal pravi Hrvat. Ma ter ja sam znal, da će se to prvo al kamene dogoditi. Vi se čudite, ma pur je tako! On je danas na sednicu da „Jocenu Pensiero“ takovu „čepu“ ale „trešku“, kakova mu ni još nijedan Hrvat red. Rekal je g. Turčić: „Vi gospodin Turčić, ki ste se do sada toliko „sakrificali“ za Lovran, ostanite i napred za pozitivu, mi vas molimo i prosimo“. Bi ki Hrvat mogao lepši govoriti? Tako naš g. Turčić se je „sakrificiral“ za komun, ča more stori same jedan pošten čovek, a s tami besedami je „Oslu“ s Pula sve laži o našem vrednom potestu va njegovo blistavo grlo zatukal. „Altroča, disonesta figura, traditore, usurpatore“ i ča je znam da je još. Mi mu smo vavek govorili, da je naš glavar pašten i čestit čovek, al „Joceno Pensiero“ je vavek dragačije govoril. A sada je se lepo sam štor Tonin dignul, da obrani našega poteta i to bolje nego bi to bi bio najveći Hrvat storil. Živo naš novi Hrvat g. Ante Jelčić!

Borba Tončić.

Iz Omilja pišu nam 2. m. Dne 26. julijski dali su nam naši daci „Večernjak za hrvata“, koja je izpala baš slijepa. Dvorana bila je dubkom puna. Ništa se plasili uzprkos velikoj vrućini posjetiti ova zavaru gosp. dr. A. Antenčić, koji je zastupao pravotjed g. dr. Dinka Vitezović i nadobudna mladež iz ponosnog Vrbnika, bjalog Dolinriva i uvjet zeleno Duhušice. Medju ostalim opisimo i dijete našeg slikara Franu Pavačića sa vrlim načelnikom ove občine i estalom gospodom.

Zvono zvao, zastor se dugu, na pozornici stupi g. Turate, koji pozdravi prisutno občinstvo i vatrećim riećima razloži tko i što su bili Zrinski i Frankopan, zašto i kako su poginuli.

Mlado tamburaško društvo odigralo je baš majstorski komad „Liepa naša domovina“, koju su muškarci stojeći i odkrte glave slušali, a zatim „Složno pod hrvat, zastavom“. Deklamacija „Pozdrav domovini“, koju je deklamirala gđica B. Pindulić, koja je prvi put stupila na pozornicu pod hrvatskom trobojnicom, da ostalim svojim druzicama pokaze, kakve treba da budu i kako im je raditi za mila domovinu, zapanjila nas je. Pokazala je prigodom ove deklamacije osobitu okretnost, vanredni dar, te se vidjelo, da čuti duhom i srcem svaku riječ, koju bi izrekla.

„Zadnji čas Zrinskog i Frankopana“, tragedija u 5 čina od N. T. bila je izvedena po našim dilektantih vrlo krasno. Osobito se svjedili I. i V. čin. U I. činu istaka se među ostalimi drugarcima gđica A. Kraljić, koja je valjano odigrala ulogu junaka Jelence Zrinskog, pokazav živim riećima: „Ah zašto sam slaba žena glava! Utječi se, majko, ako utrebre i ja će opasati sablju za nešretnu domovinu“, da i ona poput Jelene goji čistu ljubav u veliku požrtvovanje za svoju domovinu. Čin V., koji nam prikazuje u zatvoru Katarinu sa svojom kćerkom Zorom, gauju naš je suza, jer nam gospodica K. Albanež se g. K. Turata prizataže umjetnički gorke muke i nevolje ljute junake hrvatske banice Zrinske.

Zabava se napokon završila plesom, gdje se omiljalačka mladina zabavljala do mila volje. Zelenim deranom oko fažikatolikog latice „L. Amico“. Naši će nam čitatelje oprostiti, što se moramo opet jednom pohozavati sa glasovitim nazovim katoličkim, a u istini židovsko-liberalnim listićem, što ga urediju nekoj mladi, do skrajnosti biesni talijanski fanatici. Nakon što smo u br. 25. onu zelenu derenicu po zaslugu za ušesa stresli, pisao nam je jedan uvaženi crkveni dostojanstvenik ove rieči: „Oni neziskuni a fondatirani talijanski svećenici, koji se kupe oko onog listića, dobili su od Vas, što su tražili. Razkrinkali ste dostatno njihov laži-katolicizam, koji se osniva na talijanskom ekskluzionizmu, pak nije vriđno, da se više na njega obaziravate.“

Bog nam je svjedok, da smo hteli slušati savjet uzornog svećenika, kad se nebi bilo s protivne strane više u nas dimalo, ali pošto nas mlađa gospoda oko „L. Amico“ opet za vlaste potegoše, eto nas, da im vratimo šile za ognjilo.

Lažikanti poslužili su i ovaj put izvraćanjem i grčnom laži, kakove smo vični čitali u židovsko-liberalnih listovih. U spomenutom broju našega lista napisali smo doslovno: „Naš list čitači i podupiru biskupi i nadbiskupi i najuzorniji

svećenici Primorja“, pak eto kako su te riedi poslije katolički svećenici izvrsili: „Naše „Sloga“ kaže da ju uzdržuje katolički episkopat Primorja“, te kliče slavodobitno: „Tu meni per la gola. Furor lo prove!“ (Ti lažes drzovito; na svjetlo se dokazli!) Šta da odgovorimo na ovu bezstranu laži na crnu osvadu onih čelenih derana? Kad smo mi rekli, da naš list uzdržuje episkopat Primorja? Kolika li je razlika između ove krevete onih smučnjaka i našega navoda, na kojem stojimo i danas, ponavljajući ono, što smo prije naveli. Ništa li možda budućim kanclatom za ravan biskupice stolice, uzorni biskupi i svećenici presvj. gg. Glavin, Flapp i Šterk, sva trojica iz Primorja? Mogu li oni možda ista prigoroviti proti preuzv. i presvj. gg. Stadler, Posiloviću, Turčiću, ki ste se do sada toliko „sakrificali“ za Lovran, ostanite i napred za pozitivu, mi vas molimo i prosimo“. Bi ki

dio na korist občine? Bogme nije, već kako se nam čini, bacalo se iz občinske blagajne na sve strane.

Svaki pak svećeni Volosčak priznati će da odkad imademo na čelu občine novo zaustupstvo, aye su strari okrepliti na belje.

Jednu tražbu imamo i mi da prednesemo, ali tu se malo ili ništa ne tibe občinsko zaustupstvo. Naše orkesto pjevaće nije naime onakovo, kakovo bi morallo da bude. Na dan sv. Jakova prihvatavali smo u Optiji sv. misi, te nas je upravo iznadele, kako se tamo krásno pjeva. Zašto nije tako i kod nas? Srednici na oltaru pjeva hrvatski, a sa kora mu se odgovara latinski. Zar nije to falostno? Tomu bi se moglo lako doškrcati, samo da je dobre volje. Kod nas ima došla mladica, koja bi radio u crkvi pjevali, samo da imaju vrstalu silu, koja bi ih učila; k tomu dolje sida i djaka, koji bi nam pomogli, te nam se nebi trebalo već dreciti latinski, te uvek isto već deset godina, tako da ta pjev isti vrabci na crkvom krovu cirkuliraju.

Volosko je sada poplavilo sva sila talijanskih klateža, koji su bili iz Italije pobegli, samo da neidu u Afriku. Pa da bi se barem liepo ponali? No baš protivno. Uzneniraju naš puk, osobito naš seljakinja, koja dodjela da štu kupi ili prodaju, gđadim rječnicu, a po Voloskom prave kojekaske komedije.

Dreće se kasno u noći u jednoj birtiji pjev na čelu sa pozutim „čarenjakim“ kolovodjem, te uzneniruju naše gradnjice, a kad ih stražar opomeće, da ne pjevaju više, pristaže se i rugaju, te moraju kucdo posredovati i c. kr. crnici. Najbolje bi bilo, kada bi občinsko poglavarstvo takove dotezube protjeralo te bi onda mir zavladao.

Kod nas se još ustrojio klub „Concordia“, da širi među našim talijanskim težuje, ali se nadamo, da će mi biti uzdužan trud.

„Activica la cikoria! — pjevali su nekoč tržačkoj „Concordiji“.

Uzavni raspored prigodom saborovanja „Zavese učiteljskih društava“ u Opatiji dne 19. i 20. t. m.

Prvi dan: 19. agust: U 9% sata u jutro: Doček gostova na kolodvoru Matulj. Pozdrav od predsjedništva načelnika i od strane občine Kastav. — U 10%: Dolazak u Opatiju, te sastanak u „Zorin domu“. Pozdrav od strane pripravnog odbora i od strane občine Volosko. Taj će biti naznačeni stanovi — U 11%. Sjednica upravnog odbora u čitaonici. — U 1. sat posle podne: Vježbe pjevanja u pučkoj učionici. — U 3. sata: Sjednica delegacija u prednjoj dvorani „Zore“. — U 5. sata: Sjednica odjeka u pučkoj učionici. — U 6%: Vježbe pjevanja u pučkoj učionici. — U 9 sata: Koncert s plesom u „Zorin domu“.

Dругi dan: 20. agust: U 7 sata u jutro: Sastanak u kavani „Seitz“. — U 8 sata: Svečana sv. misa u hrvatskom jeziku u crkvi sv. Jakova. Pjeva mješoviti sbor društva „Lovor“ na pratinju orkestra. — U 11 sata: Glavno saborovanje u „Zorin domu“. — U 2% sata posle podne: Skupni objed-banket. — U 6 sata: Razstakan onih, koji odlaze večernjim vlakom. — Treći dan: 21. agust. Izlet po moru okolo otoka Krka u Senj, a odavle po mogućnosti u Bakar, na Rieku, gdje će se moći izkricati oni, koji odlaze brzim vlakom i natrag u Opatiju.

NB. Tko od gg. kani prisustvovati izletu i za stanovanje neka se prijavi najduže do 12. t. m. g. Aug. Rajčić učitelju u Opatiji.

Zabava u čitaonici a Mihotići. Tamnošnja naša dična učica se mladež priređuje u ime mještane čitaonice dne 9. augusta t. g. zabavu slijedećim rasporedom: 1. Proslav, 2. V. G. Brož: „Sve za domovinu“ udara tamburaški zbor. 3. A. Šenov: „Klepetnikom Hrvatski“, deklaruje gđica Marija Kinkelja. 4. N. Sabir: „Bratislavski si ruže dajmo“ pjeva zbor. 5. F. Boneta: „Ženitbeni kandidat u neprilici“ šaljogra u 1. činu. 6. V. G. Brož: „Iz mog dnevnika“ tamburaški kvintet. 7. Dr. G. Ipavec: „Slovenec sem“, pjeva zbor. 8. V. G. Brož: „Potpouri hrvatski pjesama“, udara tamburaški zbor. 9. Tomislav. 10. Ples. Početak točne u 8½ sati na večer. Ulaznina 1 kruna za osobu. Darovi se primaju sa zahvalnošću. Želimo što bolji uspije našim vrijeđim mladićem.

Koncert s plesom priređuje učiteljsko društvo kotara Volosko prigodom saborovanja „Zavese učiteljskih društava“ u Opatiji tijekom dana 19. dana agusta 1898. u prostorijah „Zore“, kod kojeg će iz naklonosti sudjelovali pjevačko društvo „Lovor“ iz Opatije. Djaci i istarski tamburaški abor“). Program je slijedeci: 1. Gest: Dr. G. Ipavec: „Zvezna“, pjeva zbor jednoglasno uz pratnju orkestra. 2. „Hrvatska ouverture“ od Titla, svira glazba. 3. „Slovenac i Hrvat“, od F. S. Vilhara, muzikator 4. „Sve za domovinu“, koračnica od

V. G. Broža, "Igra tamburaški zbor. "Lahku noć" od V. Lisinskoga. Pjeva malen mesjetovit zbor uz pratnju orkestra. 6. Potpourri hrv. pjesama od V. G. Broža, Tamburanje. 7. "Dalmatinski sajkaš", od Ströhra. Duet uz pratnju orkeстра 8. "Militiva mornara", od V. G. Broža. Solo brač. 9. "Predobro Bože", od M. Brajsa-Krasan. Istarska hymna. Pjeva s bor. 10. "U kraljoj sanji", valcer od V. G. Broža. Tamburanje. 11. "Na Nebatu gradu", od V. Klaica. Pjeva sbor. 12. Prizor i duet iz opere "Zrinski", od Iv. pl. Zajca. Glazba. Kod pojedinih točaka koncerta, kai i za vremene plesa svirati će kućanstva glazba. — Ulaznina za osobu 2 kr. za obitelj 3 kr. Početak točno na 9 sata u večer.

Iz Učilišta pišu nam početkom augusta: Odatle imate riedka glasove, ali, nebudu li radostnici nego li je moj današnji nećete zaista žaliti budemo li. Vam se još redje javljaju: Evo što nam je ovaj put pogled, mora ako je tvrdi od kamena protežko na srcu. Pučki učitelj, po rodu i

jeziku Hrvat, član ovlađuje jedne obitelji zaboravio se tako daleko, da je proslih dana molio i nagovarao jednog kmetu neka bi se dogovorio sa ostalim kmetovima, te svi skupa uznaštoje loposlovati, da bi se u školi poduzevalo talijanski jezik, manje dva sata na čedan. Odatle da bi seljaci crpili veliku korist dočim se hrvatskim jezikom samo ruguju izvrgavaju. Češtit naš kmet, što puta sudrži i pametniji nego li "veljeće" g. učitelj, odbio je preizrnu izdajničke spletke toga prosvjetitelja našega puka.

Nije li, g. uređnici, žalostno takovo postupanje čovjeka, koji se ovako iznevjerjuje svomu rodu i jeziku radi nesretnih privatnih probitaka. Nebi nam ni pol muke kad bi i preporučivao tudi tuđi jezik, ali da nebi bar ružu našega i svoga.

U ostalom neće se održati tomu postupanju spomenutog učitelja naši otocani, jer se ga sjecač još od nekada kad je bio u Nerezinu. Mi ga preporučamo sviestnim i rodoljubnim Poljicanom, da ga oni uzmu u školu i pameti naute.

Iz Beleg na otoku Cresu piše nam 3. t. mj.: Minulo je 14 mjeseca od kada je naš nezaboravnik, oplašan i obujihljeni župnik pop Mihel Mušić na ostavu učiviljen našu siromašnu plovanju. Očekivao sam dan za danom, da će koje vještije preorisati njegove zasluge i njegov mužumorni rad, što ga vlažno neustrašivo kod nas punih 14 godina, ali pošto se nitko nejavlja mene nevjesta, da mu se sebar dijelomice odužim i zahvalim.

Spomenuti dični naš zagovornik služio je ovđa 9 godina kano upravitelj a 5 godina skoro kano župnik, u koju vrleme stekao si je ljubav svega pučanstva, mala i velika, stara i mlada, siromaka i bogata, učeno i neuk, tako da možemo punim pravom o njemu reći kao o sv. Pavlu I. Kor. 9.22. "Bio je svim sreća da spasi sreću". Bio je žalost, radost nevoljnikom, prekripljenje proganjnjem. Bio je ponos i dika sve plovjanju i svim koji su imali sreću nazivati ga prijateljem. Radi toga je pučanstvo ove plovjanje u njegove ruke postavilo bilo sve svoje utjane i nadu. Ali isto, kano kad izvede nebo grom naglo udari, tako iznenada puksne glas svuda da on idu u svoje ljubljeno rodno mjesto. Prve dane to nam se činilo neverjatno ali je sjbilja do toga i došlo. Dne 4. lipnja 1895. dade nam pozivnik blagoslov, za kojeg nije bilo u crkvi, ako, koje nje gorke suze lievalo, dapače; njegovo plemenito i rodoljubno srđe tako bijaše ga nuto, da je mnogo puta morao prekuniti propovjed. Dne pak 6. istoga mj. krenuo je iz plovauške kuće prama obali morskog, da se barčicom preveže na svoju rodnu zemlju, praćen od novomeđenogova upravitelje, od bivšega duh. pomoćnika i skoro svega pučaustva. Rastanak onaj pero najveštije težko bi moglo opisati, kamo li će moje siromašno! Svi si tarućici, svi nariči, svi jadičku i svi okolo njega se sakupljaju kano dobra djece oko postelje umirajućih svojih roditelja mogič ih za blagoslov. Kad se ladjica s njim odaljila od kraja, svi smo ostali, kao da nam nemila smrt ugrabilo mile i obujljivene roditelje. Tu nije bio čuti drugoga glasa nego: tužni mi kuda i kamo čemo.

Bog diko naša, Bog! Bog te pratio i živo! Bog dao da zdrav i vesel nam se vratiti, da tvojim dragim posjetom ublažiš našu tugu i težki gubitak. Jesu li pak ova jadikovanja i suza bile bez razloga? Ništo!

Njemu za Bogom prvu tetvorica naših pitomaca ima zahvaliti, da se uzgajaju za svećenički stalež, jer da nije on došao u naš Beli, nikada nebi bili doživili onog bielo dana, komu se nadaju. Njemu može zahvaliti pokroviteljica župe "Sv. Matije" ako si je izposlovala svoje pravo

pasišta za stan crkveni, koja parnicu ga stala mnogo troška, patnje i zamozataje. Njemu se može prepisati u zasluge gradnju nove kapeli u župničkog crkvi; njemu gradnju župničkoga stana, njemu podignutje "putna križa"; njemu nures grobišta; ukiti crkvicu sv. Petra, zvana od puka. Majka boga je od zdravlja; njesmu pravo pučanstva imenovati svoga pastira; njemu probudjenje narodnosti; njemu u jednu rječ sve što dići oko ljudsko bilo duševnom, bilo u tjelesnom pogledu. Pak gdje je to srdečno Irudovo, koje nebi proplakalo nad tolikim gubitkom? Neima blagdana, neima nedjelje, jošće i danas, kad narod stupi u župna svoju crkvu, da ne proplače. A kako ne bi proplakao? Samo kad se čovjek poštej sjeti na njegove propovijedi, na nauk krišćanski, na njegov, za tako reći, anđeoski glas, na njegov mil i ljubazni pogled, mora ako je tvrdi od kamena proplakati:

Zato mili naš župnič, budući da dobri puk Beljski nije kada nadoplatiti tvoju dobrotu i poštovanje, nek Ti to milostivi Bog plati nesamo u vjekočenoj vječnosti, nego još i na ovom svijetu. Ja Ti, pak kličem iz dna iskrena srca: zdrav nam u veselu stoji ter nemoj nikada na nas zaboraviti. Sretan narod koji Te uživa, sretna zemlja, koju gaziš, sretna utroba koja te je nosila, sretna prsa koja si sasnu. S Bogom nezaboravni dobrodinatelj i prijatelj i Bog Te živio na mnoga ljeta!

Tužni mi s vami sreća! Kad se je dne 21. pr. mjeseca u talijanskom parlamentu predstavilo preustrojeno ministarstvo i pošto je ministar predsednik Ruđini razložio svoj program ostao je poznati iredentski zastupnik Imbriani proti ministru izjaviv u odobravanju svojih prijava među ostalim i slijedeće: "Talijanska vojska neima druge zadake nego li da osigura Austriji posjed talijanskih pokrajina i da prepredviđi u Trstu i u drugih pokrajina svaki ustanci.

Ona, koji poznaju slavne pobjede talijanske vojske kod Custozze, kod Visa i najnovije u Africi, uzklikanu će stalno s nama zajedno: Oh, tužna nam s vami sreća!

Iz Krmice pišu nam 2. t. mj. Jučer u 6 sati u jutro premijno je Anton Bučić pok. Mate iz Pavlčini u najljepšoj muževnoj dobi. Ostavio je učvršćenu udovu sa četvero neobskrbijene djece, te majku u visokoj starosti. Pokojnik bio je muž malih nauka, ali bistra umna, čvrste volje, marljiv i pošten. Ime njegovo ostati će u dobroj i dugoj uspomeni u ovih stranah, jer s tim imenom skopčana je doba promidženja hrvatske svesti u Proštinji (občina Kriča).

U vrijeme izbora bilo za Beč i Poreč obilazio je naš vredni Ante kuća svojili snobčinari, kao pravi apostol, budeći ih izmirti i predviđajući im težke posljedice učnjivog zavojenja.

Danas sahraniće na groblju "Bordokretu" smrtnje ostanaka čestitog muža, komu kličemo iz dna duša: Lalka ti bila dozadna zemlja, koju si toli iskreno ljubi! Spomenik glazovitom guslaču Tartiniju odkrili su Talijani u Piranu uz bučno svečanosti i demonstracije. K tim svečanostima ne bijaš pozvan polušužbeni jaslar "Il Mattino", koji se radi toga silno srđi, ali mu pravo stoji, jer se silom narivava i tam, gdje za nj nemare. Nepozvanoj gostu inješto je da vratiš! Neke se tjesi barem tim, da će biti skoro pozvan i to na ugodniju zabavu, kad će i opt svjet pokazati, da on nije onakav, kakvim bi ga htjeli najradikalniji prikazati. Strpljenje dake do izbora, vrili koritati!

Nominirati putšteni na slobodu. Iz Volskoga pišu nam, da je tamošnji c. k. kotarski sud putšten na slobodu skoro sve nemirnike, koji su prigodom občinskih izbora u Mošćenicama dne 13. pr. mj. projektirali izbornu komisiju, dačape i istoga pol. komisara. Od desetosetorce zatvorenih da je pušteno 17 njih na slobodu, a 2 ili 3 same jošta u tannici. Kolovodje nemira odgovarati će suda za svog nepromišljeni korak.

Priporočeno.*

Iz Vrbnika primisimo dne 4. t. mj. slijedeće redke:

Na ubavist našoj nadobudnoj učeđoj se mlađe (koja mi je bila uvjek draga i mila), i svakomu dobromislećemu Vrničkomu rodoljubu, očitujuem, da sam ja svjetovao svoga sinovca, neka bi odustao i pridružiti se vrničkim tamburaškim izletnikom za Rab, i to iz slijedećih razloga:

1. Da nije za odobriti, što su gimn-

azjalci upriličili izlet bez znanja i privole svojih roditelja ili njihovih zamjenika.

2. Da je put u Rab skopčan sa došta trudnim tjelesnim naporom, i taj put lako bi mu mogao poremetiti njegovo ne prevez krijezdravlje.

3. Da se on imade pripravljati na izvanredno školski izpit.

4. Što roditelji u obče izrazise protivnost i nezadovoljstvo; pače nekoje majke i plakaju.

5. Poziv iz Raba, da im ne junci bazi najpovaljniji uspjeh budi moralni budi materijalni.

Njih sinovac, uvaživ ova, stategnose, a, ostalim izletnikom bilo proto svoj namijenjen, ali dobro ne promišljen izlet poduzeti.

Na žalost moram i ja ovdje užvrditi, da se u Vrbniku snjuje od par godina, ne samo medjine, već paklenске spletke, koje će se same od sebe porušiti, jer podignute na pjesku.

Uzam se u dragoga i dobrogoga Boga, da će podpunoma zavladati nekadašnja sloga i ljubav u našem drevnom Vrbniku, a treba pregojeriti koješta i razstrati koju zavarnost, a na spletke svrneti okom sažaljenja.

Ne želim dirati u potanje žice, ako prenem znam da jesam na podpunom spoznaju stvari u Vrbniku, kao ikoj Vrbničan počam od 1871. i prije. Žato, ako to želi, da se porazgovorimo sine ira, et sine studio, neka izvoli izlazi sa svojim podpisom i čekati će ga na biljezi,

pop Mike Beteković.

Listnica uredništva.

Gosp. F. S. Neima nikava troška; oglasite nam se češće; iščekavam Vas odziv!

Gosp. dopisnikom: "Opština" Rieka, Kantunar, Nerezine, Zadar itd. drugi put

25.000 gold.

avatrijskega Križa, ki so bili izrebanji že pred stotinu leti, našlo se je danes in bili so izplačani neki zelo ubožni vdovi, posredovanjem verificijskega zavoda Zoldan u Trstu, nasproti cerkvi Rosario. Kdor ima vrednosne listine, naj se naroci v lastnem svojem interesu pri Zoldanu.

Br. 2046.

Oglas jeftimbe

Daje se na znanje, da će u po- nedjeljak dne 10. tekucog mjeseca avgusta od 10 sati do podne biti ob- državana u občinskom uredu u Buzetu.

javna jeftimba za dostabu poduzeća gradnje vodovoda i napojnice u selu Bačavas na Buzetskom Krasu, naj- povoljnijemu nudiocu izpod ustanovljene uzkljčne cijene od forinti 1000: (jedne hiljade) a. vi. u novcu i drugim rabišta i gradiva, što će dati občina, kada je bolje naznačeno u tyjetnih gradnjine, koja se može razgledati u občinskom uredu.

Nudioći će imati na početku jeftimbe položiti u ruke ravnatelja isteznosa od 100 for. u ime zalogu ili vadida, koji će na svršetku jeftimbe biti vraćen svim osim dostaču ili po- duzetniku, a ovomu će taj iznos biti zadržan u ime jamčevine do svršetka gradnje.

Nacrti i troškovnik gradnje mogu se razgledati u obično uredovno vrijeme kod podpisana.

občinsko glavarstva
u Buzetu, 4. agusta 1896.
Glavar
Dr. M. Trinajstić.

Kraski uceri zasebnim strankam gratis i franko.

Bogat zbirka uceraka, koju donosi kraljevska nefrakvanska.

Komadi za odice

Verzijan i deskriptiv za veličanstvo svećenstvo predpisani komadi na uniforme, c. k. činovnika, također za veterane, vatrogace, gume- bače, ljeve, sekaci za biljard i igraču stolova, pokrivala za vozove, loden. Veliki iher ita- jerovske, koriskske, trikolske ledenja za ge- spodi i gospode po invokaci članici skidašta u tako velikom izboru, kako tekavci ne može imati niti dvadesetog konkurenca. Načini izbori same dnevnog trajnoga sakuna u najmoder- nijih bojali za gospodje. Suhne, koje se dade vratiti, putni oglaši od 4 do 14 for. itd.

Potrebe za kraljeve kraljeve za postavke za rukave.

Jezinke, primjerice, pečtan, trajač, dšto- mnozo stukno a ne pravo kuperanje crnja, koje imaju jedva vrednost odaklebine za kraljeve, preporuča.

IV. Stikarofsky, Brno

(centralni austrijski trgovac za sakune)

Najveći iher sakun s vrednosti 1/4 milij. for. Utjemljena god. 1896.

Pošilja se po poštanskom ponzećem.

Na oprez!

Agenti i prepredavoci ne- daju nedostatku svojih roba pod znakovom "Stikarofsky robe". Da pre- predavci varuju p. n. odmizmati, naznjeniti, da takođe ne prodajem pod robe pod nikakvom pogreškom.

Zastupništvo dvokolice "Swift" iz grada i Štore

ime podpisani

i Činici, kači cesti Franja Jana (Cere) br. 4 naprijed izloženoj izvuci

Vlastita radionica dvokolice "Ilirija", bla- zinu od žice (Drathmatrass), poprav- ljaonica dvokolice, šivacu strejjeva, pušaka itd. nalazi se;

Nunska ulica br. 14.

nači se u Nunske ulici broj 16.

Za blaghotne naručbe preporučaju se

SAUNIG & DEKLEVA

Sve vrsti
tambura

J. Stjepušin
SIS K
Cleniko Žaljem na zahtjev svakomu franko.

Tiskara Delune

* Za članak pod ovim naslovom neodgovara.